

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ
ผู้ปฏิบัติงานด้านเพาะปลูกข้าว

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)
ร่วมกับ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม

สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ

อาชีพผู้ปลูกข้าว ระดับ 4

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

ไม่มี

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	เนื้อหา
A62	ปรับปรุงการผลิตหรือบริการปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง
A66	แก้ไขปัญหาที่คาดการณ์ได้ในการผลิตหรือบริการ

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพผู้ปลูกข้าว ระดับ 4

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

มีสมรรถนะทางเทคนิคครอบคลุมกระบวนการปลูกข้าว สามารถแก้ไขปัญหาที่คาดการณ์ในการปลูกได้ โดยปรับใช้ทฤษฎีหรือหลักการ หาข้อสรุปประเด็นปัญหา และตัดสินใจงานในหน้าที่ได้ด้วยตนเอง มีทักษะในการปรับปรุงการผลิตหรือบริการปลูกข้าวได้ทั้งคุณภาพและปริมาณ มีความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแลควบคุมกระบวนการปลูกข้าว และปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และมีจริยธรรมในการประกอบอาชีพปลูกข้าว

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

ผู้ที่เข้าสู่คุณวุฒิวิชาชีพสาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพผู้ปลูกข้าว ระดับ 4 ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์
- ผ่านการประเมินคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพผู้ปลูกข้าว ระดับ 3 ไม่น้อยกว่า 1 ปี

หรือ ผ่านการประเมินคุณวุฒิวิชาชีพ ในกลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้อง ระดับ 3 และมีประสบการณ์ในอาชีพผู้ปลูกข้าว ไม่น้อยกว่า 2 ปีอย่างต่อเนื่อง

หรือ ผ่านการประเมินคุณวุฒิวิชาชีพ ในกลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้อง ระดับ 2 และมีประสบการณ์ในอาชีพผู้ปลูกข้าว ไม่น้อยกว่า 3 ปีอย่างต่อเนื่อง

หรือ สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ที่เกี่ยวข้อง และมีประสบการณ์ในอาชีพผู้ปลูกข้าว ไม่น้อยกว่า 1 ปีอย่างต่อเนื่อง

หรือ สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ในอาชีพผู้ปลูกข้าว ไม่น้อยกว่า 2 ปีอย่างต่อเนื่อง

หรือ สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) หรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ในอาชีพผู้ปลูกข้าว ไม่น้อยกว่า 3 ปีอย่างต่อเนื่อง

หรือ สำเร็จการศึกษากว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) หรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ในอาชีพผู้ปลูกข้าว ไม่น้อยกว่า 4 ปีอย่างต่อเนื่อง

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

N/A

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

ผู้เตรียมดินเพาะปลูกข้าว ผู้ปลูกข้าว ผู้ดูแลรักษาข้าว ผู้เก็บเกี่ยวข้าว เกษตรกรเพาะปลูกข้าว

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒिवิชาชีพนี)

A62 ปรับปรุงการผลิตหรือบริการปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง

A66 แก้ไขปัญหาที่คาดการณ์ได้ในการผลิตหรือบริการ

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ 26/06/2563

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
ผลิตและพัฒนาการผลิตพืชเศรษฐกิจเพื่อจำหน่ายในประเทศและแข่งขันได้กับนานาชาติ	A	ผลิตข้าวได้อย่างมีมาตรฐาน	A6	พัฒนาการผลิตหรือบริการในกระบวนการเพาะปลูกข้าว

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ 26/06/2563

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
A6	พัฒนาการผลิตหรือบริการในกระบวนการเพาะปลูกข้าว	A62	ปรับปรุงการผลิตหรือบริการปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง	A621	ควบคุมกระบวนการผลิตหรือบริการปลูกข้าว
		A66	แก้ไขปัญหาที่คาดการณ์ได้ในการผลิตหรือบริการ	A622	ปรับปรุงกระบวนการผลิตหรือบริการปลูกข้าว
				A661	วิเคราะห์ปัญหา
				A662	ตัดสินใจแก้ปัญหา

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ A62
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ปรับปรุงการผลิตหรือบริการปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง
3. ทบทวนครั้งที่ 1 / 2562
4. สร้างใหม่ ☒ ปรับปรุง ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพผู้ปลูกข้าว

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยนี้เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการผลิตหรือบริการปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย การควบคุมกระบวนการผลิตหรือบริการปลูกข้าว และการปรับปรุงกระบวนการผลิตหรือบริการปลูกข้าว

ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการปรับปรุงการผลิตหรือบริการปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง สามารถควบคุมกระบวนการผลิตหรือบริการปลูกข้าว โดยกำหนดเป้าหมายและตรวจสอบการผลิตหรือบริการปลูกข้าวทั้งคุณภาพและปริมาณ สามารถปรับปรุงกระบวนการผลิตหรือบริการปลูกข้าว โดยประเมินข้อมูลเพื่อพัฒนาการผลิตหรือบริการปลูกข้าว และดำเนินการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตหรือบริการปลูกข้าว มีทักษะทางเทคนิคในการทำงานและทักษะในการควบคุมงาน สามารถกำกับดูแลควบคุมกระบวนการทำงานและปรับปรุงคุณภาพผลงานอย่างต่อเนื่อง โดยใช้หลักการสำคัญในงานอาชีพ และมีจริยธรรมในการประกอบอาชีพ

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ปฏิบัติงานเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

รหัสอาชีพ 6111 : ผู้ปฏิบัติงานด้านการปลูกพืชไร่และพืชผัก (ISCO, 2008)

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

ไม่มี

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
A621 ควบคุมกระบวนการผลิตหรือบริการปลูกข้าว	1.1 กำหนดเป้าหมายคุณภาพการผลิตหรือบริการปลูกข้าว 1.2 ตรวจสอบคุณภาพการผลิตหรือบริการปลูกข้าวให้เป็นไปตามเป้าหมาย 1.3 กำหนดเป้าหมายปริมาณการผลิตหรือบริการปลูกข้าว 1.4 ตรวจสอบปริมาณการผลิตหรือบริการปลูกข้าวให้เป็นไปตามเป้าหมาย	ข้อสอบข้อเขียน
A622 ปรับปรุงกระบวนการผลิตหรือบริการปลูกข้าว	2.1 ประเมินข้อมูลเพื่อพัฒนา การผลิตหรือบริการปลูกข้าว 2.2 ดำเนินการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตหรือบริการปลูกข้าว	ข้อสอบข้อเขียน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

ไม่มี

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

1. การประสานการทำงานร่วมกันเพื่อควบคุมและปรับปรุงกระบวนการปลูกข้าว
2. การวิเคราะห์ข้อมูล

(ข) ความต้องการด้านความรู้

การปลูกข้าวอย่างมีคุณภาพ

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

ผลประเมินจากการสัมภาษณ์เชิงเทคนิค (Technical Interview) ที่ใช้สังเกตความสามารถในการปฏิบัติงาน หรือหลักฐานที่แสดงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานจากหนังสือรับรองการทำงาน หนังสือรับรองการฝึกอบรม ที่ออกโดยหน่วยงานที่เชื่อถือได้

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

ผลการสอบจากแบบสอบข้อเขียน หรือหลักฐานจากใบรับรองผลการศึกษา ใบคุณวุฒิ ใบประกาศนียบัตร วุฒิบัตร หนังสือรับรองการอบรม ที่ออกโดยหน่วยงานที่เชื่อถือได้ หรือหลักฐานจากการเป็นวิทยากร การจัดทำรายงานผลการทำงาน การจัดทำคู่มือ การเขียนบทความ ที่เชื่อถือได้

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบควรประเมินหลักฐาน โดยพิจารณาจากร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านปฏิบัติงาน และหลักฐานด้านความรู้ ใบรับรองผลการศึกษา ใบคุณวุฒิ ใบประกาศนียบัตร และหนังสือรับรองประสิทธิภาพการทำงาน ใช้เป็นหลักฐานการเข้าสู่คุณวุฒิวิชาชีพ ส่วนหลักฐานอื่น ๆ ที่ตรงตามสมรรถนะที่สอบจะได้รับคะแนนเพิ่มในสมรรถนะนั้น 30%

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

ไม่มี

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

1. การควบคุมกระบวนการผลิตหรือบริการปลูกข้าว คือการกำหนดเป้าหมายคุณภาพและปริมาณการผลิตหรือบริการปลูกข้าว และมีการตรวจสอบให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

2. การปรับปรุงกระบวนการผลิตหรือบริการปลูกข้าว คือการนำข้อมูลวิเคราะห์เพื่อพัฒนาการผลิตหรือบริการ แล้วจึงดำเนินการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตหรือบริการปลูกข้าวต่อไป

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

ไม่มี

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

ไม่มี

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

1. ประเมินจากแบบสอบข้อเขียน
2. ประเมินความสามารถในการทำงานจากการสัมภาษณ์เชิงเทคนิค
3. หลักฐานจากใบรับรองผลการศึกษา ใบคุณวุฒิ ใบประกาศนียบัตร วุฒิบัตร และหนังสือรับรองประสิทธิภาพการทำงาน

สามารถใช้เป็นหลักฐานการเข้าสู่คุณวุฒิวิชาชีพ ส่วนหลักฐานอื่น ๆ ที่ตรงตามสมรรถนะที่สอบ เช่น หนังสือรับรองการทำงาน หนังสือรับรองการฝึกอบรม ที่ออกโดยหน่วยงานที่เชื่อถือได้ หรือหลักฐานจากการเป็นวิทยากรบรรยาย การจัดทำรายงานผลการทำงาน การจัดทำคู่มือ การเขียนบทความ ที่เชื่อถือได้ สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน

4. รายละเอียดเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินอยู่ใน คู่มือการประเมินสมรรถนะ

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ A66
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ แก้ไขปัญหาที่คาดการณ์ได้ในการผลิตหรือบริการ
3. ทบทวนครั้งที่ 1 / 2562
4. สร้างใหม่ ☒ ปรับปรุง ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ เกษตรกรเพาะปลูกข้าว

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยนี้เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาที่คาดการณ์ได้ในการผลิตหรือบริการ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ปัญหา และการตัดสินใจแก้ปัญหา

ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการแก้ไขปัญหาที่คาดการณ์ได้ในการผลิตหรือบริการ สามารถวิเคราะห์ปัญหา โดยศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

สรุปประเด็นปัญหา และทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถตัดสินใจแก้ปัญหา โดยใช้หลักการหรือความรู้เชิงทฤษฎีในการตัดสินใจ และบันทึกข้อมูลการดำเนินการ

มีทักษะในการปรับใช้หลักการหาข้อสรุปประเด็นปัญหาและตัดสินใจงานในหน้าที่ได้ด้วยตนเอง มีจริยธรรมในการประกอบอาชีพ

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ปฏิบัติงานเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

รหัสอาชีพ 6111 : ผู้ปฏิบัติงานด้านการปลูกพืชไร่และพืชผัก (ISCO, 2008)

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

ไม่มี

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
A661 วิเคราะห์ปัญหา	1.1 ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง 1.2 สรุปประเด็นปัญหา 1.3 ทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล	การสัมภาษณ์
A662 ตัดสินใจแก้ปัญหา	2.1 ใช้หลักการหรือความรู้เชิงทฤษฎีในการตัดสินใจ 2.2 บันทึกข้อมูลการดำเนินการ	ข้อสอบข้อเขียน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

ไม่มี

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- การวิเคราะห์ปัญหา
- การใช้หลักการหรือความรู้เชิงทฤษฎีในการตัดสินใจ

(ข) ความต้องการด้านความรู้

หลักการหรือความรู้เชิงทฤษฎีในการตัดสินใจ

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

ผลประเมินจากการสัมภาษณ์เชิงเทคนิค (Technical Interview) ที่ใช้สังเกตความสามารถในการปฏิบัติงาน และเอกสารหลักฐานที่เป็นผลงานการแก้ไขปัญหาที่พบจากการปฏิบัติงานในอาชีพ ที่ผู้เข้ารับการประเมินต้องนำมาแสดง

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

ผลการสอบจากแบบสอบข้อเขียน หรือหลักฐานจากใบรับรองผลการศึกษา ใบคุณวุฒิ ใบประกาศนียบัตร วุฒิบัตร หนังสือรับรองการอบรม ที่ออกโดยหน่วยงานที่เชื่อถือได้ หรือหลักฐานจากการเป็นวิทยากร การจัดทำรายงานผลการทำงาน การจัดทำคู่มือ การเขียนบทความ ที่เชื่อถือได้

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบตรวจประเมินหลักฐาน โดยพิจารณาจากร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านปฏิบัติงาน และหลักฐานด้านความรู้ ใบรับรองผลการศึกษา ใบคุณวุฒิ ใบประกาศนียบัตร และหนังสือรับรองประสบการณ์การทำงาน ใช้เป็นหลักฐานการเข้าสู่คุณวุฒิวิชาชีพ ส่วนหลักฐานอื่น ๆ ที่ตรงตามสมรรถนะที่สอบจะได้รับคะแนนเพิ่มในสมรรถะนั้น 30%

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

ไม่มี

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

1. การวิเคราะห์ปัญหา คือการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง นำมาสรุปประเด็นปัญหาโดยเฉพาะปัญหาที่สามารถคาดการณ์ได้ เช่น ปัญหาการระบาดของแมลงศัตรูข้าวตามฤดูกาล มีการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การตัดสินใจแก้ปัญหา คือการใช้หลักการหรือความรู้เชิงทฤษฎีประกอบกับข้อมูลที่รวบรวมไว้เพื่อตัดสินใจดำเนินการแก้ปัญหา โดยมีการบันทึกข้อมูลการดำเนินการและผลที่ได้ไว้สำหรับเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นอีกในอนาคต

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

ไม่มี

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

ไม่มี

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

1. ประเมินจากแบบสอบข้อเขียน

2. ประเมินความสามารถในการทำงานจากการสัมภาษณ์เชิงเทคนิค

3. หลักฐานจากใบรับรองผลการศึกษา ใบคุณวุฒิ ใบประกาศนียบัตร วุฒิบัตร และหนังสือรับรองประสบการณ์การทำงาน สามารถใช้เป็นหลักฐานการเข้าสู่คุณวุฒิวิชาชีพ ส่วนหลักฐานอื่น ๆ ที่ตรงตามสมรรถนะที่สอบ เช่น หนังสือรับรองการทำงาน หนังสือรับรองการฝึกอบรม ที่ออกโดยหน่วยงานที่เชื่อถือได้ หรือหลักฐานจากการเป็นวิทยากรบรรยาย การจัดทำรายงานผลการทำงาน การจัดทำคู่มือ การเขียนบทความ ที่เชื่อถือได้ สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน

4. รายละเอียดเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินอยู่ใน คู่มือการประเมินสมรรถนะ